

عنوان مقاله:

پیوند آیین تعزیه (شبه خوانی) با عناصر کالبدی در حسینیہ ی شوکتیہ ی بیرجند

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات فرهنگی - اجتماعی خراسان، دوره 9، شماره 3 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

مفید شاطری - عضو هیات علمی گروه جغرافیا، دانشگاه بیرجند،

راضیه آرزومندان - کارشناس ارشد جغرافیا، دانشگاه بیرجند

خلاصه مقاله:

باورهای دینی و مذهبی می توانند بر نگرش جامعه در تمامی ابعاد تاثیرگذار باشند. از جمله این اعتقادات، واقعه ی کربلا و ارزش های نهفته در آن است که بر جنبه های مختلف زندگی اجتماعی، سیاسی و فرهنگی تاثیر داشته؛ تا بدان جا که برای زنده نگه داشتن یاد این واقعه، مجموعه ای از نمایش های آیینی- مذهبی به نام تعزیه و شبیه خوانی شکل گرفته است. در شهر بیرجند، در جنوب خراسان، به تبع شرایط اجتماعی، سیاسی و مذهبی حاکم در ادوار مختلف، حسینیہ های متعددی برای عزاداری ایجاد گردید. مهم ترین آن ها حسینیہ ی شوکتیہ نو بوده است. هدف مقاله ی حاضر شناخت و بررسی نحوه ی برپایی مراسم آیینی تعزیه در حسینیہ ی شوکتیہ ی نو، به عنوان یکی از بناهای با عظمت شهر بیرجند، در دوره ی قاجار است. این پژوهش با شیوه توصیفی- تحلیلی به انجام رسیده است. شناخت عناصر کالبدی و معماری حسینیہ و نیز آگاهی از نحوه برگزاری مراسم تعزیه بر اساس مطالعات کتابخانه ای، مشاهدات میدانی و مصاحبه با مطلعان کلیدی صورت گرفته است. بر اساس یافته های این پژوهش، گرچه حسینیہ شوکتیہ در طول زمان، کاربری های توأمان آموزشی و مذهبی داشته است، اما فضای کالبدی آن همچنان که ایده ی اولیه ی بنا گواهی می دهد برای برگزاری مراسم مذهبی و آیینی تعزیه مناسب است. این بنای تک ایوانی با صحن وسیع، رواق ها، طاق نماهای پیرامونی و سکوی مستطیل شکل میان صحن در حال حاضر نیز می تواند پاسخ گوی کاربری آیینی آن در زمینه برگزاری مراسم تعزیه، شبیه خوانی و سایر مراسم ملی و مذهبی باشد.

کلمات کلیدی:

تعزیه، شبیه خوانی، عناصر کالبدی، حسینیہ شوکتیہ، بیرجند

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1370337>

